

Prof. Levo Vladimirovo kūrybos bibliometrinė analizė

Ona VOVERIENĖ

Vilniaus universiteto Informacijos sistemų katedra, Saulėtekio al. 9, 2054 Vilnius

Ne tiek daug Lietuvos mokslo ir kultūros istorijoje rasime asmenybių, sulaukusių tokios pagarbos, meilės ir pripažinimo Lietuvoje ir užsienyje, kokio sulaukė prof. L. Vladimirovas.

Buvęs Vilniaus universiteto bibliotekos direktorius, bibliotekininkystės specialybės Vilniaus universitete įkūrėjas, „knygius“, „knygų medžiotojas“, Jungtinių Tautų Organizacijos (JTO) D. Hameršeldo bibliotekos direktorius, beveik visų informacijos mokslų - bibliotekininkystės, knygotyros, informatikos - pradininkas Lietuvoje, tarptautinių IFLA konferencijų dalyvis ir Bibliotekininkų ugdymo IFLA komiteto pirmininkas, vienas iš „Vilniaus universiteto istorijos“ autorių, Lietuvos valstybinės premijos laureatas, dar kartą apdovanotas jau Nepriklausomoje Lietuvoje Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 3-iojo laipsnio ordinu - jis pelnytai tapo informacijos mokslų Lietuvoje gyva legenda.

Literatūros rodyklėje „Levas Vladimirovas“ skyriuose „Atsiliepimai spaudoje apie L. Vladimirovo gyvenimą ir veiklą“ bei „Ikonografija“ - 448 įrašai. Skaičius, kurio galėtų pavydėti ne vienas Nobelio premijos laureatas.

Išsamiausiai apie jo gyvenimą ir veiklą, jo vaidmenį Lietuvos ir pasaulio bibliotekininkystėje, knygotyroje ir kultūroje rašė jo mokiniai - G. Raguotienė¹, V. Stonienė², V. Žukas³, apie jį, kaip informacijos mokslų pradininką Lietuvoje, ir jo inicijuotas mokslo kryptis - O. Voverienė⁴, literatūros rodyklės įžanginio straipsnio autoriai - D. Kaunas, A. Miežinienė, G. Raguotienė⁵.

Taigi spaudoje pasirodė jau tiek medžiagos apie L. Vladimirovą ir jo kūrybą, kad, atrodo, ne už kalnų ir išsamios monografijos apie jį išleidimas. Ir jis to savo gyvenimu ir kūrybine veikla nusipelnė.

Šio straipsnio tikslas - pažvelgti į L. Vladimirovo kūrybą bibliografo mokslotyros žvilgsniu. L. Vladimirovo bibliografinė situacija tam palanki. Jo kūrinių ir kūrinių apie jį srautas literatūros rodyklėje „Levas Vladimirovas“ didžiulis - 911 įrašų. Jo kūrybinėje biografijoje - 450 kūrinių, iš jų 13 išleisti atskirais leidiniais (knygos, brošiūros), 30 - jo redaguoti ir sudaryti.

Pirmoji L. Vladimirovo publikacija „Plėskim kolektyvinį gyvybės draudimą“ apie valstybinio draudimo uždavinius pasirodė 1941 m. kovo 26 d., t.y. prieš 57 me-

tus. Po to - ilga Antrojo pasaulinio karo pertrauka, karo keliai 16-osios lietuviškosios divizijos gretose. Po demobilizacijos 1945-1948 m. L. Vladimirovas dirbo Valstybinės plano komisijos prekių apyvartos ir paruošų skyriuje, nuo 1947 m. užėmė kultūros ir sveikatos apsaugos skyriaus viršininko pareigas. Savo veiklos problematika paskelbė keletą pirmųjų straipsnių. 1948 m. kovo mėnesį L. Vladimirovas buvo pakviestas dirbti į Vilniaus universitetą, o nuo rugpjūčio 30 d. tapo Vilniaus universiteto bibliotekos direktoriumi. Nuo 1949 m. jo iniciatyva ir pastangomis prie Filologijos fakulteto buvo įkurta bibliotekininkystės specialybė. Tų pačių metų liepos mėnesį L. Vladimirovas išlaikė baigiamuosius valstybinius egzaminus Filologijos fakultete ir gavo vokiečių kalbos ir literatūros filologo diplomą.

1950 m. L. Vladimirovas paskelbė pirmąją bibliotekinę publikaciją „Iš VVU Mokslinės bibliotekos darbo“⁶. Taip prasidėjo jo kelias į bibliotekininkystės mokslą. Žingsnis buvo spartus ir energingas, tarsi kompensacija už prarastus mokslui metus karo kryžkelėse. Per pirmuosius 10 metų nuo pirmosios bibliotekinės publikacijos pasirodymo L. Vladimirovas paskelbė 112 straipsnių, iš jų 89 skirti bibliotekininkystės problemoms, jos veiklos tobulinimui.

Jau šitame kūrybos dešimtmetyje jo mokslinių interesų ratas pradėjo plėtotis. 1954 m. kartu su V. Žuku paskelbė straipsnį „Suvestinės lietuviškų spaudinių bibliografijos klausimu“⁷. Tais pat metais pasirodė ir jo pirmoji knygotyros studija „Nuo Fiodorovo „Apaštalo“ iki Daukšos „Postilės“⁸. 1956 m. buvo išleista jo knyga „Pranciškus Skorina - Vilniaus spaudos pradininkas“⁹.

Tuo pat metu L. Vladimirovas pradėjo aktyvią lietuviškų knygų „medžioklę“ Tarybų Sąjungos bibliotekose. Didžiausia sėkmė jį aplankė 1957 m. - vienoje iš Odesos bibliotekų jam pavyko rasti rečiausią M. Mažvydo „Katekizmo“ egzempliorių ir jį gražinti Lietuvai. L. Vladimirovo dėka į Lietuvą buvo gražintas ir M. Daukšos „Katekizmas“ bei daugiau nei 15 000 knygų, išvežtų iš Lietuvos į Rusiją okupacijų metais. L. Vladimirovas 1958 m. surado ir nupirko Vilniaus universiteto bibliotekai visą Filomatų archyvą. Tais pačiais metais pasirodė antroji jo knyga su bendraautorėmis S. Vaidinauskaite ir I. Vaitkevičiūte „Vilniaus valstybinio V. Kapsuko vardo universiteto Mokslinės bibliotekos vadovas“¹⁰.

Minėtoji „knygų medžioklė“ ir jos rezultatai - vienas didžiausių bibliotekininkų žygdarbių per visą Lietuvos bibliotekininkystės istoriją. Dėl šio žygdarbio L. Vladimirovas tapo vienu populiariausių Lietuvos žmonių - bibliotekininku legenda, prieš kurį žemai galvą lenkė ir garbus žilagalvis akademikas, ir studentas, ir mažai apie mokslą išmananti Vilniaus moterėlė. Lietuvoje knyga iki šiol buvo gerbiama kaip didžiausia dvasinė vertybė, tautos gyvenimo ir valios atspindys, jos išlikimo pasaulyje liudytojas ir garantas. Niekas L. Vladimirovo žygdarbio iki šiol nepakartojo. Gal tai ir yra didžiausių tautos vertybių devalvacijos požymis, o gal nuo to ta devalvacija ir prasidėjo?

Antrajame L. Vladimirovo mokslinės veiklos dešimtmetyje 1961-1970 m. paskelbti 92 darbai. Iš jų du atskirais leidiniais.

Šis jo gyvenimo ir kūrybinės veiklos periodas turtingas laimėjimų ir įvykių. 1961 m. L. Vladimirovas kelias savaites kartu su kitais Tarybų Sąjungos bibliotekininkais buvo JAV, kur lankėsi didžiausiose bibliotekose, susipažino su JAV bibliotekininkystės laimėjimais, domėjosi bibliotekinio darbo mechanizacijos ir automatizacijos būkle. Grįžęs ėmėsi iniciatyvos ir suorganizavo pirmąsias Lietuvoje konferencijas bibliotekinių ir bibliografinių procesų automatizavimo klausimais. Respublikinėje, sąjunginėje ir JAV spaudoje pasirodė keletas L. Vladimirovo publikacijų, kurios sulaukė plataus atgarsio ne tik tose šalyse, bet ir Prancūzijoje. 1964 m. jis laimėjo konkursą ir tapo JTO D. Hameršeldo bibliotekos direktoriumi. Čia L. Vladimirovas pradėjo domėtis ne tik automatizacijos dalykais, bet ir teoriniais informatikos klausimais, atsiuntė publikacijų Lietuvos spaudai.

1965 m. Vilniaus universiteto leidykla išleido jo monografiją „Lietuvos bibliotekų ir knygos istorijos bruožai (XV a.-1917 m.)“ su bibliografijos rodykle „Knyga ir biblioteka Lietuvoje iki 1917 metų“¹¹. Trumpam grįžęs iš JAV į Lietuvą, šią monografiją sėkmingai apgynė kaip disertaciją istorijos mokslo kandidato laipsniui įgyti.

1966 m. JAV išėjo jo knyga anglų kalba apie JTO bibliotekas „The Libraries of the United Nations: a Descriptive Guide“¹².

1970 m. išleista L. Vladimirovo parašyta Vilniaus universiteto bibliotekos istorija¹³. Trečiasis jo kūrybinio darbo dešimtmėtis - 1971-1980 m. - moksliniu požiūriu brandžiausias.

1970 m. L. Vladimirovas, grįžęs į Lietuvą, tapo Bibliotekininkystės ir mokslinės informacijos katedros vedėju, o nuo 1973 m. - Mokslinės informacijos katedros vedėju. 1972 m. prie katedros jam pavyko įsteigti žinybinę mokslinės Informacijos problemų mokslinio tyrimo laboratoriją. Joje buvo išugdyta dabartinė bibliografijos ir informacijos specialistų karta.

Šiuo periodu publikuoti 102 L. Vladimirovo darbai. Iš jų atskiri leidiniai - „Bibliografijos ir informacijos mokslas aukštųjų mokyklų mokymo planuose“ anglų ir

rusų kalbomis¹⁴, kartu su bendraautoriais V. Anelausku, R. Našliūnu, V. Urbonu ir kt. „Kai kurie Lietuvos TSR suvestinių spaudos katalogų automatizuotos sistemos kūrimo klausimai“¹⁵, „Bibliotekininkystės mokyklų vaidmuo planuojant mokslo tiriamąjį darbą“¹⁶, „Pranciškus Skorina - Vilniaus pirmasis spaustuvininkas“¹⁷, „Bibliografijos procesų automatizavimo perspektyvos“¹⁸ (visi rusų kalba) bei jo mokslinės veiklos svarbiausias kūrinys - monografija „Knygos istorija. Senovė. Viduramžiai. Renesansas. XV-XVIII a.“¹⁹.

Prof. V. Žukas, vertindamas L. Vladimirovo mokslinę veiklą ir ypač jo „Knygos istoriją“, rašė: „Turėti savo knygos istoriją yra kiekvienos tautos prestižo reikalas, o pasaulio knygos istorijos pasirodymas nacionaline kalba yra vienas iš tautos subrendimo rodiklių“²⁰.

L. Vladimirovo „Knygos istorija“ sulaukė plataus atgarsio Lietuvoje ir užsienyje. Apie ją rašė Vokietijos, Lenkijos, Rusijos, Slovakijos spauda. L. Vladimirovas buvo kviečiamas į tarptautines IFLA ir kitas konferencijas, dalyvavo 1971 m. IFLA Generalinės tarybos 37-ojoje sesijoje Liverpulyje, IFLA 39-ojoje sesijoje Grenoblyje (1973), IFLA 40-ojoje sesijoje Vašingtone (1974), visose skaitė pranešimus, garsino Lietuvos vardą ir Lietuvos bibliotekininkystės mokslą. V. Mykolaitis-Putinas viename iš savo kūrinių rašė: „Tu privalai turėti žmogų, pagal kurį galėtumei save matuoti“. Mūsų kartai ir dar kelioms kartoms po mūsų pasisekė. Mes matavome save ir iki šiol „tebematuojame“ pagal prof. L. Vladimirovą. Mums jis Profesionalo, Mokslininko ir Žmogaus etaloningas kartelė.

Ketvirtasis jo mokslinės veiklos dešimtmėtis - 1981-1990 metai. Jo kūrybos aruodą papildė dar 70 publikacijų. Tarp jų „Ivanas Fiodorovas kultūros raidoje, 1583-1983“²¹, „Knygos istorijos“ vertimas į rusų kalbą²². 1992 m. pasirodė dar viena jo monografija „Pranciškus Skorina: pirmasis Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės spaustuvininkas“²³.

Trečiasis jo kūrybos dešimtmėtis buvo brandus jo paties reikšmingiausias darbas, o ketvirtasis - jo mokslinių tapimų pripažintais mokslininkais. 1983 m. pedagogikos mokslų kandidato disertaciją apgynė R. Tupčiauskas, 1984 m. - D. Kastanauskaitė, 1986 m. - L.D. Barzdžiukienė ir R. Varnienė, 1989 m. - E. Macevičiūtė, 1993 m. - V. Gudonienė. Tai pusė jo išugdytų mokslininkų. Kita pusė savo disertacijas apgynė per ankstesnius du jo kūrybos dešimtmečius: 1964 m. - J. Basiulis, 1971 m. - V. Urbonas, 1972 m. - L. Šinkūnienė, 1973 m. - I. Petrauskienė, 1978 m. - D. Kaunas. Iš tikrųjų mokslininkų, išugdytų žinybinėje mokslinės Informacijos problemų mokslinio tyrimo laboratorijoje, buvo kur kas daugiau. Viešoms neužteko kantrybės ir jėgų parašyti disertacijas, kiti, parašę puikius diplominius darbus, vadovaujami L. Vladimirovo, tuos darbus tęsė savo disertacijose.

Kitas bibliometrinės analizės aspektas - mokslininko idėjų gyvybingumo, jų įtakos mokslo raidai įvertinimas. Tai sunkus mokslininko išbandymas. Sparčiai besivystančiose mokslo šakose iš kiekvieno šimto publikaci-

jų gyvybingos tampa, t.y. būna cituojamos kitų mokslininkų darbuose, tik 15-16. Mūsų patyrimas rodo, kad atsiliekančiose mokslo šakose idėjų gyvybingumas dar mažesnis. Iš kiekvieno šimto publikacijų yra cituojamos 4-6.

D.S. Praisas, mokslotyrintikas ir fizikas, šį bibliometrinės analizės aspektą pavadino pagal magnetinio lauko analogiją mokslininko traukos, jo idėjų perteikimo kitiems lauku.

Vien tik pažvelgus į L. Vladimirovo personalinę rodyklę matyti, kad jo įtakos lauke buvo ir tebėra 423 žmonės. Vieni jų turėjo įtakos paties L. Vladimirovo mokslinių interesų formavimuisi - tai P. Skorina (jam L. Vladimirovo bibliografijoje skirti 35 darbai), I. Fiodorovas, A. Ulpis, R. Mizara, J. Lelevelis, E. Laucevičius, V. Biržiška, L. Vladimirovo motina S. Daujotaitė-Vladimirovienė. Visiems jiems L. Vladimirovas savo publikacijose atidavė garbės skolą, pagerbdamas juos savo darbuose ir tuo parodydamas, kad jis ne tik knygos, bet ir mokslo riteris.

Kiti žmonės, pažymėti pavardžių rodyklėje, patys sėmėsi iš L. Vladimirovo darbų ir bendravimo su juo idėjų, ir tų idėjų veikiami formavosi jų kūrybiniai interesai.

L. Vladimirovo asmenybė ir darbai žavėjo daugelį. Daugiausiai apie jį ir jo darbus rašė K. Sinkevičius, D. Kaunas, V. Žukas, V. Merkys, V. Stonienė, G. Raguotienė, D. Kastanauskaitė, O. Voverienė, E. Nemirovskis, žurnalistai V. Buchanovas, A. Laurinčiukas, jo fotonuotraukų daugiausia padarė J. Grikielis ir kiti.

Tačiau jo kūrybinės laboratorijos dalimi, jo idėjų ir minčių tęsėjais tapo nedaugelis. Tai geriausiai liudija jo darbų citavimas Lietuvos bibliotekinėje ir knygotyrynėje spaudoje. Išanalizavome ją nuo 1948 metų*. Iki 1996 m. peržiūrėtuose leidiniuose „Knygotyroje“, „Bibliotekų darbe“, „Tarp knygų“, keliose jo mokinių monografijose ir „Vilniaus universiteto istorijoje“ radome 186 nuorodas į L. Vladimirovo darbus. Jie buvo cituoti 62 autorių publikacijose. Daugiausiai jo darbus citavo O. Voverienė - 33 kartus, K. Sinkevičius - 23, V. Žukas - 18, G. Raguotienė - 12, A. Balčiūnaitė - 7, R. Gudauskas - 5 kartus. Kiti autoriai po 1-4 kartus (bibliometrijoje toks citavimų skaičius laikomas atsitiktiniu).

L. Vladimirovo citavimo indeksas pradėtas rašyti 1957 m. paties autoriaus straipsnyje „Vilniaus universiteto biblioteka XIX amžiaus pirmoje pusėje“, publikuotame „Bibliotekų darbe“ (Nr.4).

1962 ir 1963 m. L. Vladimirovo straipsnius savo publikacijose citavo S. Dubauskas, A. Kancleris, G. Šulkina. Įdomu, kad metams bėgant L. Vladimirovo darbų cita-

vimo indeksas vis didėja. 1957-1966 m. jo darbai buvo cituoti 6 kartus, 1967-1976 m. - 31, 1977-1986 m. - 62 kartus, o 1987-1996 m. - net 87 kartus. Tai rodo, kad domėjimasis L. Vladimirovo darbais kyla, jo idėjos įgauna naują gyvenimą ir turi didelę perspektyvą.

Mums įdomi pasirodė ir kita šio tyrimo pusė: kaip buvo cituojami jo darbai, paskelbti skirtingais laikotarpiais. 1954-1963 m. publikuoti 23 jo darbai buvo cituoti 59 kartus, 1964-1973 m. publikuoti 27 darbai cituoti 58 kartus, 1974-1983 m. publikuoti jo 34 darbai cituoti 64 kartus, 1984-1992 m. 5 darbai - 5 kartus. Daugiausiai buvo cituota „Knygos istorija“ - net 32 kartus, 1958 m. paskelbta studija „Vilniaus universiteto biblioteka“ - 13 kartų, 1970 m. publikuota knyga „Kultūrų kryžkelėje“ - 12 kartų, 1970 m. „Knygotyroje“ paskelbtas straipsnis „Vienuolynų ir bažnyčių bibliotekos Lietuvoje“ - 9 kartus, straipsnis, parašytas kartu su I. Dageyte ir A. Kancleriu „Informacinių įgūdžių ugdymas Lietuvoje“, publikuotas 1974 m. „Knygotyroje“, - 7 kartus, „Vilniaus universiteto Mokslinės bibliotekos metraštis“ - 6 kartus, „Očerki po istoriji knigi i bibliotek do 1917 goda“ - 5 kartus, 1979 m. „Bibliotekų darbe“ publikuotas jo straipsnis „Mūsų specialybės genezė“ - 5 kartus, kiti jo darbai cituoti po 1-4 kartus.

Kaip matyti iš šio sąrašo, daugiausia cituotų darbų skirta bibliotekininkystės problematikai. Tai leidžia daryti prielaidą, kad artimiausiu metu bibliotekininkystės mokslas atgims Lietuvoje. Jis turi į ką remtis ir iš ko semtis pamatinių idėjų. Objektivos sąlygos tam irgi palankios. Bibliotekininkystė visuomet suklestėdavo sunkiausiais tautos metais. Kas gali būti šviesiau ir svariau už knygą?

J. Marcinkevičius savo „Dienoraštyje be datų“ rašė: „Niekas tiek nepasitaravo žmogui, niekas neiškėlė taip aukštai jo dvasios ir niekas tiek nekeitė kartu su žmogumi kaip knyga. Prieš ją nublanksta visi pasaulio stebuklai, ji - visų mokslo ir technikos laimėjimų lopšys, visų mūsų dvasinių galių motina. Kada nors knygos atėjimas pas žmogų bus prilygintas dieviškosios ugnies pagrobimui, nes kuo mes ginamės nuo tamsos ir smurto žvėrių, jei ne knyga, kuo šildom sugrubusią sielą, kieno, jei ne knygos šviesa mus vedė ir veda pasaulio ir mūsų pačių širdies labirintais? Keista, kad ligi šiol mes dar nepastatėme paminklo jai. O gal visa, ką sukūrė žmogus, ir yra ne kas kita kaip visuotinis, gyvas, be paliovos visur ir visų kuriamas paminklas knygai“²⁴.

Vertinant iš šių humanistinių pozicijų, galima drąsiai teigti, kad prof. L. Vladimirovas knygos paminklo statybai padėjo stiprų amžiną pamatą.

- ¹ Raguotienė G. Pašaukimas visam gyvenimui // Bibliotekų darbas. - 1972, Nr. 3, p. 18-19.
- Raguotienė G. Mokslininko ir žmogaus talentas // Pergalė. - 1982, Nr. 2, p. 181-182; Laisvė. - 1982, kovo 19.
- Raguotienė G. Levo Vladimirovo gyvenimo ir veiklos bruožai // Knygotyra. - T. 15, sąs. 1 (1988), p. 3-12.
- ² Stonienė V. Kupinas energijos, sumanymų // Pergalė. - 1972, Nr. 2, p. 159-160.
- Stonienė V. Knygos riteris // Naujos knygos. - 1982, Nr. 2, p. 34-35.
- ³ Žukas V. Knygai, bibliotekai paskirtas gyvenimas // Levas Vladimirovas : literatūros rodyklė. - Vilnius, 1982. - P. 5-35.
- Žukas V. Knygos ir bibliotekų istorijos tyrinėtojas // Bibliotekų darbas. - 1982, Nr. 2, p. 17-20.
- Žukas V. Su knygos pašaukimu // Vakarinės naujienos. - 1987, vas. 26.
- Žukas V. Vladimirovas Levas // Tarybų Lietuvos enciklopedija. - Vilnius, 1988. - T. 4, p. 594.
- ⁴ Voverienė O. Profesorius L. Vladimirovo informatikos teorijos ir praktikos darbai // Tarp knygų. - 1992, Nr. 5, p. 23-26.
- Voverienė O. Profesoriumi Levui Vladimirovui - 80 metų // Mokslo Lietuva. - 1992, Nr. 3, p. 7.
- Voverienė O. Laikas pralina - darbai išlika // Tarp knygų. - 1993, Nr. 4, p. 22.
- Voverienė O. Profesoriumi Vladimirovui - 85 metai // Mokslo Lietuva. - 1997, Nr. 5, p. 6.
- ⁵ Kaunas D., Miežinienė A., Raguotienė G. Gyvenimas knygai // Levas Vladimirovas : literatūros rodyklė. - Vilnius, 1997. - P. 4-14.
- ⁶ Vladimirovas L. Iš VVU Mokslinės bibliotekos darbo // Tarybinis studentas. - 1950, birž. 13.
- ⁷ Vladimirovas L., Žukas V. Suvestinės lietuviškų spaudinių bibliografijos klausimu // Tiesa. - 1954, rugs. 24.
- ⁸ Владимиров Л. От „Опостола“ Федорова к „Постиле“ Даушки : (из истории полиграфии) // Полиграфическое производство. - 1954, No. 2, p. 26-28.

Summary

Bibliometrical Analysis of Works of prof. Levas Vladimirovas

Ona VOVERIENĖ

Levas Vladimirovas famous Lithuanian librarian and scientist of information sciences, the first in Lithuanian history, who organized librarianship studies 50 years ago at Vilnius University. He wrote 450 scientific and scientific popular Works, among them 13 books.

In article scientific interests and pedagogical activities of Levas Vladimirovas are analysed, the structure of

- ⁹ Vladimirovas L. Pranciškus Skorina - Vilniaus spaudos pradininkas. - Vilnius, 1956. - 30 p.
- ¹⁰ Vaidinauskaitė S., Vaitkevičiūtė I., Vladimirovas L. Vilniaus valstybinio V. Kapsuko vardo universiteto Mokslinės bibliotekos vadovas. - Vilnius, 1958. - 171 p.
- ¹¹ Vladimirovas L. Lietuvos bibliotekų ir knygos istorijos bruožai (XV a. - 1917 m.). - Vilnius, 1965. - 330 p. Priedas: Knyga ir biblioteka Lietuvoje iki 1917 m. : bibliografinė rodyklė. - 171 p.
- ¹² Vladimirovas L. The Libraries of the United Nations : a descriptive guide. - New York, 1966. - 126 p.
- ¹³ Vladimirovas L. 400 metų kultūros, švietimo ir mokslo tarpyboje // Kultūrų kryžkelėje. - Vilnius, 1970. - P. 5-88.
- ¹⁴ Владимиров Л. Bibliography and information science in the curriculum of schools. - Vilnius, 1973. - 19 p.
- ¹⁵ Некоторые вопросы создания автоматизированной системы сводных печатных каталогов Литовской СССР / В. Анеласкас, Л. Владимиров, Р. Нашлюнас ... [и др.]. - Вильнюс, 1973. - 28 p.
- ¹⁶ Владимировас Л. Роль библиотечных школ в планировании исследовательской работы. - Вильнюс, 1974. - 17 p.
- ¹⁷ Владимировас Л. Франциск Скорина - первопечатник вильнюсский. - Вильнюс, 1975. - 66 p.
- ¹⁸ Владимиров Л. Перспективы автоматизации процессов библиографического труда : методические материалы. - Вильнюс, 1979. - 21 p.
- ¹⁹ Vladimirovas L. Knygos istorija. Senovė. Viduramžiai. Renesansas, XV-XVIII a. - Vilnius, 1979. - 568 p.
- ²⁰ Žukas V. Knygai, bibliotekai paskirtas gyvenimas // Levas Vladimirovas : literatūros rodyklė. - Vilnius, 1982. - P. 35.
- ²¹ Vladimirovas L. Ivanas Fiodorovas kultūros raidoje, 1583 - 1983. - Vilnius, 1983. - 136 p.
- ²² Владимиров Л.И. Вссобщая история книги. Древний мир. Средневековье. Возрождение. XVII век. - Москва, 1988. - 312 p.
- ²³ Vladimirovas L. Pranciškus Skorina : pirmasis Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės spaustuvininkas. - Vilnius, 1992. - 80 p.
- ²⁴ Marcinkevičius J. Dienoraštis be datų. - Vilnius, 1981. - P. 64.

scientific school, which he created is revealed, a social group of specialists in information sciences and journalism, which was interested in his ideas is described.

Vitality of scientific ideas of Levas Vladimirovas is analysed by citation of his works in scientific publications of his pupils and colleagues in our country and abroad.

*Autorė nuoširdžiai dėkoja VU absolventei A. Vaitkevičiūtei už jos kruopštų darbą, peržiūrint periodinius leidinius ir pagalbą rengiant straipsnį.